

פרשת כי תשא

תשפ"ד

גליון 375

נא לשמור על קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת התפילה וקריאת התורה

בס"ד

בית שלמה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לעילוי נשמת

מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
מור"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב
ר' אלעד ב"ר אפרים משה שיבלט"א
מור"ר סבי ר' ישעיהו ב"ר שלום
ר' זאב ב"ר משה חיים
ר' יעקב פסח ב"ר שמואל
הרה"ק רבי אברהם אבלי ב"ר חיים הלוי
הרה"ק רבי זאב וואלף מויטומיד
הרה"ק רבי יוסף ב"ר ישכר בער
הרה"ק רבי אלעזר מנחם מענדל ב"ר משה
הרה"ק רבי פינחס מנחם ב"ר אברהם מורכי
הרה"ק רבי אברהם ב"ר שלום שכנא
הרה"ק רבי חנוך העניך ב"ר פינחס
הרה"ק רבי דוד ב"ר צבי אלימלך מדינוב
הרה"ק רבי יעקב שמשון ב"ר חיים
הרה"ק רבי אברהם ב"ר יהושע אשר
הרה"ק רבי מאיר יחיאל ב"ר אברהם יצחק
הרה"ק רבי יוסף חיים ב"ר אברהם שלמה
הרה"ק רבי יואל ב"ר שמואל
הרה"ק רבי שלמה זלמן ב"ר חיים יהודה לייב
הרה"ק רבי אלימלך ב"ר אליעזר ליפמן

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"ועשית פיור נחשת וכנו נחשת לרחצה ונתת אתו בין אהל מועד ובין המזבח ונתת שמה מים ורחצו אהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם" (ל', י"ח - י"ט)

ידיהם וזהו הטהרה והקדושה ואת רגליהם היינו לנקות את ההרגלים הלא טובים של האדם
עוד יאמר מדוע נאמר בפרוט אהרן ובניו ולא נאמר בפשטות ורחצו הכהנים ויכולנו ללמוד שכל הכהנים בכלל אלא ניתן לרמוז בס"ד כי פס' זה בא ללמד כי אם האבא רוצה שהילדים יהיו קדושים וטהורים וילכו בדרך הישר חייב הוא בעצמו להראות דוגמא אישית לילדים ואין הוא יכול לדרוש מהם בזמן שהוא בעצמו לא עושה וזהו שנאמר אהרן ובניו היינו אהרן הכהן יראה לבניו שגם הוא מתקדש ומטהר ואז גם בניו ילכו אחריו

ונתת שמה מים אין מים אלא תורה ושמה אותיות משה ללמד שרק מי שהוא בחינת משה רבנו יכול ללמד תורה וגם יש פה לימוד לתלמיד ממי מותר לו ללמוד תורה כדברי הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פ"ד) "וכן הרב שאינו הולך בדרך טובה אף על פי שחכם גדול הוא וכל העם צריכין לו אין מתלמדין ממנו עד שיחזור למוטב, שנאמר "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא (מלאכי ב', ז) אמרו חכמים, אם דומה הרב למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיהו ואם לאו, אל יבקשו תורה מפיהו" וידוע שבכל רב אמיתי יש ניצוץ ממשה רע"ה שכן רק רב כזה יכול להביא את התלמיד למה שנאמר בפסוק הבא "ורחצו אהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם" ורחצו

"ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה" (ל"א, ב')

הוא כפוף לתאוות הגוף אלא הוא משוחרר מהם וע"כ הוא מסוגל לעלות למדרגות רוחניות גבוהות מאד כיוון שהוא ביטל את גופו לנשמה וסיומו למטה יהודה שאו יקרא בשם יהודי אמיתי שביטל עצמו אל ה' יתברך
א"י למטה יהודה למט"ה עולה בגימטריא 84 וידוע שיש פ"ד תעניות, מחל"ה עולה בגימטריא 83 עם הכולל 84 ויוצא שמי שחזור בתשובה ומתנהג כמו יהודי ועושה את העניינים כנגד פ"ד תעניות זוכה שלא תבוא עליו שום מחלה וכן עם מוספים את הכולל לפ"ד ולמטה מגיעים 85 שעולה בגימטריא מילה היינו היסוד וידוע שמטה רומז ליסוד

ניתן לרמוז בפס' זה בס"ד דרך בעבודת ה' כאשר יהודי רוצה להתחיל לקרוא בשם ה' הדבר הראשון אשר צריך היהודי לקנות היא מידת הענוה אח"כ צריך ללמוד תורה ולקיים מצוות, אז מגיע למדרגות גבוהות וזהו מה שכתוב קראתי בשם דהיינו הרוצה לקרוא בשם השם צריך להיות בחינת בצלאל המורה על ענוה כאדם הנמצא בצל בצד בן אורי היינו בן תורה כי אורי מורה על התורה והיות שלא ניתן ללמוד תורה בלי לקיים אזי נמצא שהוא גם לומד תורה וגם מקיים מצוותיה ואם עושה כן מגיע לדרגת בן חור לפי שאין לך בן חורין אלא למי שעוסק בתורה (אבות ו, ב) שחרותו היא שכפה את יצה"ר ליצר הטוב ואין

"ויהי פאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחלת ויחר אף משה וישלף מידיו את הלחת וישבר אתם תחת ההר" (ל"ב, י"ט)
פעמים רבות אנו מוצאים כל מיני "דרשנים" שאומרים לקהל השומעים שגם אם האדם לא עושה תשובה יישב וילמד תורה כי סוף המאור שבא מחזירו למוטב וא"כ נשאל דרשנים הללו אם המאור שבה מחזירו למוטב מדוע משה רבינו לא נתן לבני ישראל את התורה אחרי חטא העגל, אדרבא שילמדו תורה והאור שבה יחזירם למוטב ומשה לא עשה זאת אלא שבר את הלוחות ורק אחרי שהתקדשו ונטהרו נתן להם שוב את התורה ולכן הדרך הנכונה היא ללמד תורה בתחילה את ההלכות המעשיות הנדרשות לכל אדם ואחרי שהאדם יעשה אותם יישב ללמוד גם תורה בחינת דרוש וקבל שכר וידוע שהתורה מצמיחה את מה שיש בתוך האדם אם מידות טובות היא תגביר את הטוב ואם ח"ו מידות רעות מידות אלו יתגברו לרעה ולכן יש לעקור קודם את הרע ע"י עשה טוב ואז יגדל האדם לתפארת בתורה ומצות ויעשה נחת רוח בפני אלוקים ואדם

וירא משה את העם פי פרע הוא פי פרעה אהרן לשמחה בקמיהם" (ל"ב, כ"ה)

רש"י - פרוע. מגלה. נתגלה שמצו וקלנו, כמו (במדבר ה', י"ח) ופרע את ראש האשה
נשאלת השאלה מדוע משתמש רש"י בפריעת ראש האשה הסוטה בפירושו למילה פרוע הרי יכל להשתמש בדוגמא של פריעת המילה שגם היא מלשון גילוי וניתן לתרץ שהיות שפריעת הסוטה בא על מעשה מכוער כמו מעשה העגל ע"כ רש"י מביא את ענין פריעת ראש הסוטה מה שאין כן בפריעת המילה שהוא ענין קדוש חותמו של הקב"ה בבשר האדם שזה בדיוק ההיפך ממעשה העגל

"ומושה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה וקרא לו אהל מועד והיה פל מבקש יהוה יצא אהל מועד אשר מחוץ למחנה" (ל"ג, ז')

מפסוק זה נלמד דרך בעבודת ה' כי הרוצה את הרב יבוא אליו בחינת יבקשו תורה מפיהו דהיינו שצריך התלמיד לבוא אצל הרב ולא הרב צריך לרדוף אחרי התלמידים ובכלל יש לדעת כי מקדמא דנא נקבע בשמים מי יהיה קשור למי ומי יהיה התלמיד של מי ואין צורך לרבנים להתחנף לאף אדם כדי למצוא חן בעיניו על מנת שיהי תלמיד שלו שכן אם הוא יהיה תלמיד או לאו הדבר כבר נקבע מראש ואמנם צריך הרב לדבר בכבוד ובנועם לכל אדם אבל אין צורך לעשות פעולות נלוזות אחרות כדי לזכות בתלמידים כי הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם ר"ל

משנת הצדיק - הרה"ק המקובל רבי חיים סינאוני זצוק"ל זי"ע כ"ז אדר

נולד לאביו מארי יחיא זי"ע בעיירה סנואן סמוך לעיר תעז בערב יום הכיפורים ה'תרנ"ח. למד אצל אביו ובהמשך בעיירה ג'בל צבר. קיבל סמיכה לרבנות בגיל 17 על ידי הרב שלמה בן יוסף טביב ולמד עמו קבלה. הוא קיבל מרבו מסורות בעל פה בתורת האר"י. לרבו המובהק נחשב הרב יעיש מוסא קורין מ"כפר המקובלים" מועציריה, שלימדו גם קבלה מעשית בגיל שמונה עשרה נשא אישה, וזמן קצר אחר כך הציעו לו רבותיו

משרת דיניות, אך הוא סירב לקבלה. בשנת תרפ"א הוצע לו, לאחר מות רבותיו, לכהן כרבה של סנואן וסביבותיה, והוא קיבל את ההצעה. בהיותו רב של מחוז בשרעב נהג להסתובב בעיירות ובכפרים ללמד ולפקח על הדיינים והשושטנים. לאחר שסבל משבר, לא היה יכול יותר להסתובב בין הקהילות במחוז ולכן עבר לעדן. רבני העיר, הרב סאלם יעקב מנחם והרב יחיא אברהם, מינו אותו לחבר בית הדין שם. בשהותו שם עבר ניתוח שבר. על קברו נכתב: "סניגורם של ישראל". מסופר כי כאשר הסתובב רבי חיים בעיירות ישראל עלה לתעזיז מקום קבורת הר"ש שבזי זצוק"ל וזיע"א. בהתעייפו מטורח הדרך ישב רבינו תחת עץ אחד לנוח ולהינפש, והנה ערבי ניצב לעומתו ומברכו בברכת שלום. תמה רבנו כיצד הערבי מברכו לשלום, והרי אסור לפי חוקי דתם, ושמא זומם עלילה. שאל רבינו את הערבי כיצד בירכתני לשלום, והדבר אסור לכם באיסור חמור השיבו הערבי. מפקפק אני בכל איסורי דתי, הנה דעו לי בת משותקת כמה שנים ולא מצאתי לה מרפא, התפללתי ונדרתי לכל אלה שהאמנתי בהם, ולא עזר לבתי מאומה. אבקשך, כשתהיה במקום קבורת הצדיק, בקשהו שיתפלל עבור בתי שתתרפא. בהגיעו לתעזיז סר להשתטח על קבר הצדיק, ועמד בתפילה ואמר: רבש"ע בזכות הצדיק אבא שלום שבזי, שלח רפואה שלמה לבתו של הערבי, וקדש שמך ושם ישראל בגויים וכו'. בחזרתו – והנה הערבי ממתין לרבנו, ורץ לקראתו והחל מחבק ומנשק את רגלי רבנו, ומודה לו בכל לשון של הודאה. לאחר שנרגע שאל את רבינו באיזה יום ובאיזו שעה השתטח על קבר הר"ש שבזי, כיוונו את היום והשעה, וראה זה פלא, באותה שעה ממש קראה הבת לאביה, אבא! אבא! וכאשר הדבר נשנה, ניגש אליה, ואמרה לו: אולי תעזור לי לקום, והושיט ידו וקמה, ותוך יומיים החלימה לגמרי, והחל לגדף את כל גדוליהם ואילליהם, ואמר. משה אמת ותורתו אמת, ושבזי וחכמי ישראל אמת.

שמעתי בעצמי ממורי רבי הרב יצחק יגן שליט"א שראה בעיניו כיצד ידע מורי חיים מי נמצא מאחורי הדלת בעודה סגורה ועוד בטרם שפתחו את הדלת היה אומר האם לפתוח לאותו אדם ולהכניסו או לא להכניסו מורי חיים חיבר פיוטים וספרים לרוב וכך כתב בעניין לימוד התורה מה טעם נמשלה התורה לייקן – והוא משום שאין שמחה אלא בייקן, לכך כשעוסק בינה של תורה, יהא בשמחה (ולכך נמשלה לייקן, להורות שלימודה יהא בשמחה) שאין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות, אלא מתוך שמחה של מצווה. עוד דבר שלימד אותנו "הנה תענית" הוא אותיות 'תת עני', ואותיות שאחר 'עני' הם 'כסף', לרמוז: שמה שהיה עתיד לאכול ביום התענית, יתן תחתיו מעות של כסף לעניים, וזהו סוד מה שאמרו חכמינו זיכרונם לברכה: 'שכר תענית צדקה' – ואפשר להקשות על מה שאמרו חכמינו זיכרונם לברכה: 'שכר תענית, צדקה', כי איך יתכן שמפני שהתענה, עוד מוציא ממה שיש לו? – אבל בירור העניין כך, שלפי שהתענה, אז מזמן לו הקדוש ברוך הוא עניים מהוגנים כדי ליתן להם צדקה, שבזכותם יזכו לחיי העולם הבא, וזהו שכרו של המתענה, וזהו עניין 'שכר התענית צדקה'.

וכך כתב בעניין הגאולה בית שני לא נחרב אלא בעוון שנאת חנם, ועכשיו אין ישראל נגאלים אלא כשיהיו באחדות אחת, נמצא שהמחלוקת היא מארכת הגלות, ומרחקת קץ המשיח וקץ הגאולה, ועל כן חייבים אנו לבטל המחלוקת, ולהיות שלום ביננו, כי קול התור נשמע בארצנו, ועל כן צרכים אנו לחוס על כבוד קונינו, אשר הוא גולה עמנו, וידוע מאמר רבותינו זיכרונם לברכה על פסוק 'חבור עצבים אפרים הנח לו' – שאפילו אם יש בין ישראל עבודה זרה שנקראת עצבים, ויש ביניהם שלום, אפילו אז הנח לו

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

מנחת אברהם – הרה"ק רבי אברהם ב"ר יצחק חלואה זצוק"ל זי"ע

"וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדִרְתָּם בְּרִית עִוְלָם – בְּיַמֵּי נַבְיִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הוּא לְעַלְמֵי כּי שֶׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיַּנַּפְשׁ" (ל"א, ט"ז–י"ז)

ואמרז"ל לא לרעתכם נתתי לכם את השבת אלא לטובתכם ע"כ יובן ע"פ מארז"ל בש"ס על מה שגורה מלכות הרשעה שלא ישמרו שבת מהא דאם יש לו אויב יעני או יעשיר וכו' ולכן אמר שלא יכנס בדעתו שאמת הוא הדבר הזה אדרבה ע"י שמירת השבת יזכו בני ישראל לעושר כמ"ש כל המענג את השבת וכו' והא רה"ש דחייא בעלמא הוא שאמר למלך וכו' וז"א לטובתכם ר"ל כדי שתזכו לרוב טובה וברכה וגם יש בכלל באומרו לטובתכם ר"ל כדי שנהיה אני והשבת ב' עדים כשרים להעיד עדות נאמנה וכו'

וע"פ זה העניין אפשר לפרש משה"כ בישעיה נ"ט אם תשיב משבת רגלך עשות חפצין ביום קדשי ר"ל שמא תעלה על דעתך שלא תשמור השבת משום עשות חפצין לישא וליתן ביום שבת ותרויח משא"כ כשאתה יושב ובטל ועוד שאתה מוציא הוצאות הרבה ותאמר אחר זה הבטלה והוצאות שמא אבוא לידי עניות כמ"ש בש"ס לא תבוא לידי עניות אדרבא אם וקראת לשבת עונג באכילה ושתיה ומלבוש נאה וגם לקדוש ה' מכובד שיכבדו ויקדשו בקדושה רבה וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצין ודבר דבר של עניין החול או תתענג על ה' שיזכה להתענג בעושר ורוב מעדנים וסיום והרכבתך על במותי ארץ ר"ל שישלטו המזה בשונאיהם ואמר כי פי ה' דיבר ר"ל שאז יוכל הקב"ה לדבר ולהעיד בישראל הוא והשבת כמו שאמרנו לעיל

סגולה לפרנסה – לענג את השבת

"וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדִרְתָּם בְּרִית עִוְלָם" (ל"א, ט"ז)

מעל צווארם וזו התוצאה שהינכם רואים היום כך שהכל תלוי במה שהילדים ראו בבית עד כאן בסיפור וזהו מה שנאמר לעשות את השבת לדרתם היינו אם רוצה האדם שדורותיו אחריו דהיינו ילדיו ונכדיו ימשיכו ללכת בדרך התורה והמצוות הכל תלוי באיך הוא עושה את השבת האם הוא מנצל את הזמן ללמוד תורה בעצמו ועם ילדיו האם הוא מכין מכל טוב לכבוד שבת כדי לענגה ולכבדה או שהוא נורק לתוך השבת ללא הכנה כדבעי ורק מחכה ליציאתה וכבר אמרנו בס"ד רמז לבדיקת יראת שמים של האדם שאם רואים יהודי שמיד בצאת השבת מחליף הוא את בגדיו לבגדי יום חול זהו סימן שמצבו הרוחני לוקה בחסר לפי שזה מראה כאילו הוא בורח מהר מהשבת וחפץ הוא לחזור לימי החול וכך גם ילדיו כשרואים כי השבת היא מעמסה כבדה אומרים הם לעצמם בשביל מה לנו כל הצרה הזו כך שקיום התורה והמצוות של הדורות הבאים אחריו תלוי בעשיית השבת שלו עצמו

ועל המענג את השבת כתב המצודות דוד בפירושו על הפס' אם תשיב משבת רגלך עשות חפצין ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצין ודבר דבר אז תתענג על ה' והרכבתך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבר" (ישעיה נ"ח, י"ג–י"ד) "כשתעשה כן אז ישפיע לך טובה הרבה ותתענג על ה' ור"ל לא תתענג לעדון הגוף כ"א להעמיד הגוף במצב הראוי להשכיל בתורת ה'"

ידוע ומפורסם הסיפור ששאלו את הגאון הגדול ר' משה פינשטיין כיצד קרה הדבר שבארה"ב רבים מבניהם של משפחות יראות ושלמות ששמרו מצוות קלה כחמורה טרו מדרך הישר וכיום אינם הולכים בדרך ישראל סבא והשיב להם על כך הגאון כי הדבר נגרם כתוצאה מהתנהגות הוריהם בכך שכידוע בראשית המאה הקודמת היה מצב כלכלי קשה ביותר בארה"ב ורבים חיפשו עבודה עד כלות אך דא עקא במקומות העבודה דרשו מהעובדים לעבוד גם בשבת ובאמת היו כאלו שלא עמדו בלחצים הקשים מנשוא ועבדו בשבת ל"ע ולעומתם היו כאלה ששמרו על השבת באדיקות ולא הסכימו לעבוד בשבת ולכן פיטרו אותם בכל יום שישע על כך שהם לא הסכימו לעבוד בשבת אך היו שני סוגי משפחות הראשונה האבא חזר הביתה עם מכתב הפיטורים בידו ושמח וצהל על שהצליח לעמוד בניסיון השבת וכל השבת היתה שמחה בבית מתוך אמונה שלשבוע הבא הקב"ה ייזמן פרנסה חדשה וכשראו הילדים כך הבינו את גודל קדושת השבת ואת החשיבות הגדולה בשמירת המצוות ולכן כשראו אך טוב לישראל דבקו גם הם בתורה ומצוות מתוך שמחה של מצווה אך לעומתם היו משפחות שהאבא חזר עם מכתב הפיטורין עצוב ומדוכדך על כך שפיטרו אותו ואצלם השבת היתה קודרת כי דאגו מה יהיה בשבוע הבא ומאיפה תבוא הפרנסה וכשראו הילדים כי קיום המצוות הוא מעמסה שקשה לסבלה החליטו שאין הם מעוניינים בדרך זו ופרקו עול